

Чорногуз та орач

Езоп

Настала осінь. Розм'якла від дощів земля. Селянин запряг коней та й поїхав сіяти озимину. Орав до полудня поле, спини не розгинаючи, потім засіяв і заборонував. Додому повернувся вже поночі.

— Де ти так забарився? — питає його жінка.

— На полі; хоч і натомився дуже, але з усім упорався. Посіяв пшеницю, і, коли буде добра погода, матимемо добрий урожай.

Потому селянин повечеряв смачно й ліг спати. Взавтра знову подався на поле — полагодити огорожу, аж бачить: зграя журавлів хазяйнує на ньому — дзьобає пшеницю.

Заболіла орачеві душа, і він закричав розпачливо:

— Хіба для вас я сіяв? Ну, начувайтесь! І заходився ставити на полі сільця.

— Агей, ходіть-но сюди, побалакаємо!

Але журавлі налякалися й не підходили. Тоді орач полагодив огорожу та й подався додому. А вдосвіта знову попростував на поле.

— Ану ж гляну, хто там упіймався... А глянувши, зрадів:

— Так вам і треба, поганці! Що заробили, те й маєте!

У кожне сільце впіймався журавель. Орач почав їх виплутувати й кидати в мішок. Коли це підходить до одного сільця, а там, замість журавля, — чорногуз.

— Що ти тут робиш? — питає орач.

— Ой, чоловіче добрий! — залементував чорногуз. — Відпусти мене на волю. Не карай мене. Я не журавель, я не дзьобав твого зерна. Я чорногуз, їм черв'яків, гадюк та рибу. Ніколи й зернини в рот не брав, не порпався на твоєму полі. Я спокійний і поважний птах, добрий господар і нікому не чиню зла. Поглянь на мене — я не такий, як журавлі, я іншого кольору. Тож відпусти, благаю тебе! Присягаюсь — я ніколи не робив тобі шкоди.

— Може, ти й справді не журавель і не дзьобав зерно на моєму полі, — каже орач. — Може, й справді ти чорногуз, спокійний і поважний птах. Але чому ти був поміж них? Я спіймав тебе на своєму полі, як і журавлів. То й тебе спіткає їхня доля, не нарікай і не проси.

Але сказав так орач, аби тільки налякати чорногуза, бо знав, що той і справді не робив шкоди. І, зібравшись додому, випустив птаха, ще й напутив:

— Лети собі здоровий, та більше не водися з такими, а то трапиш у халепу. Цього разу тобі пощастило, а вдруге може не так скінчитися. Отож, водися завше з гарними й поважними птахами, а від поганих тікай подалі. Затямив?

Переляканий чорногуз полетів до свого гнізда. Відтоді він, забачивши журавля, летить від нього геть.